

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 655/2016~~20~~

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom JUDr. Róbertom Selvekom, advokátska kancelária, Němcovej 30, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 31/2015 zo 17. februára 2016 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 152 ods. 4 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obo 31/2015 zo 17. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“). Pôvodná sťažnosť podaná ústavnému súdu nespĺňala náležitosti predpísané § 20 zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), preto ústavný súd vyzval sťažovateľku

listom z 25. mája 2016 na doplnenie sťažnosti o zákonom predpísané náležitosti. Ústavnému súdu bola 13. júna 2016 doručená doplnená sťažnosť spolu so splnomocnením pre advokáta JUDr. Róberta Selveka na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že najvyšší súd napadnutým rozhodnutím odmietol jej odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 K 154/1996~~2~~64 z 5. mája 2015 (ďalej aj „rozhodnutie krajského súdu“), ktorým bola ustanovená za správcu konkurznej podstaty [REDAKOVANÉ] a konštatovaný zánik funkcie správcu konkurznej podstaty [REDAKOVANÉ] vo veci úpadcu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „úpadca“). K odmietnutiu odvolania najvyšším súdom došlo podľa tvrdení sťažovateľky z dôvodu, že odvolanie môže podať len taký účastník konania, ktorému bola rozhodnutím krajského súdu spôsobená ujma na jeho procesných právach, pričom sťažovateľka takou osobou nie je.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla, že do konkurzného konania úpadcu, ktorého konkurz je vedený na krajskom súde pod sp. zn. 1 K 154/1996, si prihláškou z 12. júna 2015 prihlásila svoju pohľadávku (podľa oznámenia krajského súdu bola pohľadávka uplatnená 24. júna 2015 – č. l. 266 konkurzného spisu), ktorá má charakter pohľadávky proti podstate, čím sa stala účastníčkou uvedeného konkurzného konania. S takýmto postavením účastníka konkurzného konania sú spojené viaceré práva priznané zákonom č. 328/1991 Z. z. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“), pričom sťažovateľka poukázala s odkazom na § 66 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní aj na primerané použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Za ústavne nekonformné a v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom označila sťažovateľka odmietnutie odvolania napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu s odôvodnením, že nebola oprávnená na podanie odvolania, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľka sa nestotožnila ani s názorom najvyššieho súdu, že zmenou v osobe správcu konkurznej podstaty nebolo žiadnym spôsobom zasiahnuté do jej práv, a to z dôvodu, že zmena v osobe správcu konkurznej podstaty má zásadný vplyv na priebeh a vedenie konkurzného konania,

s ktorým súvisí nakladanie s majetkom podstaty, a tým aj uspokojenie pohľadávok veriteľov konkurzného konania. Podľa názoru sťažovateľky musí správca konkurznej podstaty, na ktorého prechádza oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, zosobňovať odborné a osobnostné vlastnosti v takej miere, aby bol dosiahnutý účel konkurzného konania. Podľa názoru sťažovateľky v prípade odvolaného správcu išlo o dôveryhodnú osobu, ktorá svojimi výsledkami napĺňala záujmy veriteľov. Zmena v osobe správcu na základe rozhodnutia schôdze veriteľov bez toho, aby v konaní správcu boli zistené závažné pochybenia, v sťažovateľke preto vyvoláva podozrenie z manipulácie v uvedenom konkurznom konaní. Z toho dôvodu sa sťažovateľka napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu cíti diskriminovaná vo svojich právach s odkazom na judikatúru ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva.

4. Sťažovateľka na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci rozhodol nálezom: „*Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 17. 02. 2016 sp. zn. IObo/31/2015, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 05. 05. 2015, sp. zn. IK/154/1996-264, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 152 ods. 4 ústavy.*

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. 02. 2016 sp. zn. IObo/31/2015 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Porušovateľ práva je povinný nahradiť všetky trovy tohto konania.“

II.

5. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že sťažnosť podala zjavne neoprávnená osoba. Sťažovateľka síce v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza, že uznesením krajského súdu o ustanovení nového správcu konkurznej podstaty došlo k porušeniu jej základných práv a slobôd priznaných ústavou, z jej argumentácie však vyplýva, že ju podáva v prospech tretej osoby, t. j. odvolaného správcu konkurznej podstaty, keď dôvodí, že k jeho zmene došlo z dôvodu rozhodnutia schôdze veriteľov, a to bez toho, aby v konaní správcu boli zistené závažné pochybenia. Uznesením krajského súdu o ustanovení nového správcu konkurznej podstaty sa nerozhodovalo o právach alebo povinnostiach sťažovateľky, a preto ani nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označených práv a slobôd napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu.

8. Ústavný súd uvádza, že sťažnosť možno považovať aj za zjavne neopodstatnenú, a to z dôvodu, že pri predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

9. Sťažovateľka sa v sťažnosti podanej ústavnému súdu domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 152 ods. 4 ústavy uznesením najvyššieho súdu z dôvodu, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého

rozhodnutia uvádza, že svoje oprávnenie podať odvolanie vyvodila zo skutočnosti, že je účastníčkou konania, pretože si na konkurznom súde uplatnila pohľadávku proti podstate. Najvyšší súd ale napriek subjektívnej prípustnosti odvolania uviedol, že rozhodnutím krajského súdu o zmene konkurzného správcu nebola spôsobená ujma na jej procesných právach.

10. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavnými procesnými zásadami upravenými v ústave. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotným rozhodovaním došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01).

12. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľky, náležite odôvodnil. Sťažovateľka v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu namietala predovšetkým oneskorenosť doručenia predvolania na schôdzu veriteľov odvolanému správcovi, čím sa mu odňala možnosť konať pred súdom a konkurznému súdu vyčítala aj skutočnosť, že neskúmal, či existujú dôkazy o porušení povinností správcu

konkurznej podstaty, a tým dôvody na jeho pozbavenie funkcie správcu. Podľa názoru sťažovateľky zbavením funkcie správcu na základe rozhodnutia schôdze veriteľov bol takýto správca diskriminovaný v porovnaní so správcom, ktorého zbavil funkcie z dôležitých dôvodov. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (po oprave krajským súdom uvedenej nesprávnej citácie ustanovenia § 8 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorý bol novelizovaný zákonom č. 646/2004 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2005) podrobne a náležite uplatňujúc prechodné ustanovenia prijatej novely odôvodnil správnosť použitia § 8 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní v závislosti, či k zmene správcu dochádza rozhodnutím súdu alebo na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, keď k uvedenému uviedol: „... Na rozdiel od situácie predpokladanej v rámci prvých troch viet ustanovenia § 8 ods. 5 ZKV, z ktorých vyplýva, že súd môže na návrh alebo aj bez návrhu zbaviť správcu funkcie, ak si správca riadne neplní svoje povinnosti alebo z iných dôležitých dôvodov, pričom v takom prípade je zároveň povinný ustanoviť nového správcu, zo štvrtej vety ustanovenia § 8 ods. 5 ZKV vyplýva, že o zbavení funkcie správcu nerozhoduje súd, ale konkurzní veritelia na schôdzi konkurzných veriteľov. Teda, právomoci ohľadom zbavenia funkcie správcu sú v ustanovení § 8 ods. 5 ZKV rozdelené medzi schôdzu konkurzných veriteľov a súd. V prípade zbavenia funkcie správcu súdom, je súd o tom povinný vydať uznesenie, v ktorom je povinný objasniť dôležité dôvody, pre ktoré bolo potrebné doterajšieho správcu zbaviť jeho funkcie, pričom spravidla v rámci toho istého uznesenia súd ďalším výrokom ustanoví nového správcu konkurznej podstaty. Proti takémuto uzneseniu súdu môžu podať odvolanie tak účastníci konkurzu (§ 7 ZKV), ako aj doterajší a nový správca...

Pokiaľ však správcu zbavia jeho funkcie konkurzní veritelia na schôdzi konkurzných veriteľov tým, že potrebnou väčšinou schvália návrh na ustanovenie nového správcu, uznesenie súdu obsahuje len výrok o ustanovení nového správcu. Keďže funkcia doterajšieho správcu zaniká zo zákona dňom rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, nie je potrebné o tom vydávať osobitné rozhodnutie. V uznesení vydanom podľa štvrtej vety ustanovenia § 8 ods. 5 ZKV je súd povinný vysporiadať sa s tým, či boli splnené všetky zákonné podmienky pre ustanovenie nového správcu na základe rozhodnutia schôdze konkurzných veriteľov, ktoré vyplývajú predovšetkým z ust. § 10 ZKV. Dôvody, ktoré konkurzných veriteľov viedli k výmene správcu, súd neskúma. Proti takémuto uzneseniu

konkurzného súdu doterajší správca nie je oprávnený podať odvolanie. Odvolať sa môžu len účastníci konkurzu a nový správca.“ Najvyšší súd v uvedenej súvislosti poukázal na stanovisko obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Obpj 7/2005 zo 16. decembra 2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ročník 2006, pod poradovým číslom 22, z ktorého vyplýva, že ak schôdza konkurzných veriteľov schváli nového správcu konkurznej podstaty zákonom zodpovedajúcim spôsobom, je konkurzný súd na schôdzi konkurzných veriteľov povinný uznesením tohto nového správcu ustanoviť do funkcie, a to bez skúmania dôvodov, ktoré konkurzných veriteľov k tomuto postupu viedli. V súlade s § 10 ods. 6 zákona o konkurze a vyrovnaní a s uvedeným stanoviskom postupoval v danom prípade konkurzný súd, keď na návrh konkurzného veriteľa [REDAKOVANÉ], ktorého pohľadávky počítané podľa výšky predstavovali 59,35 % a po jednomyseľnom hlasovaní všetkých prítomných a riadne zastúpených konkurzných veriteľov ustanovil do funkcie nového správcu.

13. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje dostatočne presvedčivé odôvodnenie, a to ako v časti k odvolaniu odvolaného správcu konkurznej podstaty [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (v konaní pred ústavným súdom vedená pod sp. zn. I. ÚS 367/2016), tak aj v časti odvolania sťažovateľky, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery vykazovali znaky ľubovôle, prípadne boli zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

14. Najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí v časti týkajúcej sa odvolania sťažovateľky náležite zaoberal skutočnosťami uvedenými v jej odvolaní proti rozhodnutiu konkurzného súdu s osobitným dôrazom na posúdenie objektívnej a subjektívnej stránky prípustnosti odvolania, ktoré ho následne viedli k záveru, že rozhodnutím o zmene v osobe správcu konkurznej podstaty nebolo nijakým spôsobom zasiahnuté do práv sťažovateľky a ňou podané odvolanie vyhodnotil ako podané neoprávnenou osobou.

15. Ústavný súd je oprávnený aj povinný posúdiť prípadný nesúlad konania alebo rozhodovania všeobecných súdov s ústavou, t. j. či ich rozhodnutia nie sú svojvoľné. Takto vymedzená právomoc ústavného súdu však nemá za následok vznik oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto súdy dospeli na základe výkladu a používania zákonov (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

16. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Keďže napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nebolo porušené základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo dôjsť ani k porušeniu ostatných sťažovateľkou označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2016